

دانشگاه صنعتی شریف دانشکدهی مهندسی هوافضا

> پروژه کارشناسی مهندسی کنترل

> > عنوان:

هدایت یادگیری تقویتی مقاوم مبتنی بر بازی دیفرانسیلی در محیطهای پویای چندجسمی با پیشران کم

نگارش:

علی بنی اسد

استاد راهنما:

دكتر هادى نوبهارى

تیر ۱۴۰۱

به نام خدا

دانشگاه صنعتی شریف

دانشكدهي مهندسي هوافضا

پروژه کارشناسی

عنوان: هدایت یادگیری تقویتی مقاوم مبتنی بر بازی دیفرانسیلی در محیطهای پویای چندجسمی با پیشران کم

نگارش: علی بنی اسد

كميتهى ممتحنين

استاد راهنما: دكتر هادى نوبهارى امضاء:

استاد مشاور: استاد مشاور

استاد مدعو: استاد ممتحن امضاء:

تاريخ:

سپاس

از استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر نوبهاری که با کمکها و راهنماییهای بی دریغشان، بنده را در انجام این پروژه یاری دادهاند، تشکر و قدردانی میکنم. از پدر دلسوزم ممنونم که در انجام این پروژه مرا یاری نمود. در نهایت در کمال تواضع، با تمام وجود بر دستان مادرم بوسه میزنم که اگر حمایت بی دریغش، نگاه مهربانش و دستان گرمش نبود برگ برگ این دست نوشته و پروژه وجود نداشت.

چکیده

در این پژوهش، از یک روش مبتنی بر نظریه بازی به منظور کنترل وضعیت استند سه درجه آزادی چهارپره استفاده شده است. در این روش بازیکن اول سعی در ردگیری ورودی مطلوب می کند و بازیکن دوم با ایجاد اغتشاش سعی در ایجاد خطا در ردگیری بازیکن اول می کند. در این روش انتخاب حرکت با استفاده از تعادل نش که با فرض بدترین حرکت دیگر بازیکن است، انجام می شود. این روش نسبت به اغتشاش ورودی و همچنین نسبت به عدم قطعیت مدل سازی می تواند مقاوم باشد. برای ارزیابی عملکرد این روش ابتدا شبیه سازی هایی در محیط سیمولینک انجام شده است و سپس، با پیاده سازی روی استند سه درجه آزادی صحت عملکرد کنترل کننده تایید شده است.

كليدواژهها: چهارپره، بازى ديفرانسيلى، نظريه بازى، تعادل نش، استند سه درجه آزادى، مدلمبنا، تنظيم كننده مربعى خطى

^{&#}x27;Game Theory

⁷Nash Equilibrium

فهرست مطالب

١	یادگیری تقویتی	
١	۱_۱ مفاهيم اوليه	
۲	۱ _ ۱ _ ۱ حالت و مشاهدات	
۲	١ ـ ١ ـ ٢ فضاى عمل	
۲	۱_۱_۳ سیاست	
٣	۱ ـ ۱ ـ ۴ مسير	
٣	۱ ـ ۱ ـ ۵ تابع پاداش و بازگشت	
۴	۱ ـ ۱ ـ ۹ ارزش در یادگیری تقویتی	
۵	۱_۲ عامل گرادیان سیاست عمیق قطعی	
۶	۱ ـ ۲ ـ ۱ یادگیری Q در DDPG	
٧	۲-۲-۱ سیاست در DDPG سیاست در	
٨	۱ _ ۲ _ ۳ اکتشاف و بهرهبرداری در DDPG	
٨	۲-۲-۱ شبه کد	
١.	۱ ـ ۳ عامل گرادیان سیاست عمیق قطعی تاخیری دوگانه	
١.	المراجع	

فهرست جدولها

فهرست شكلها

فصل ١

يادگيري تقويتي

١_١ مفاهيم اوليه

بخشهای اصلی یادگیری تقویتی شامل عامل و محیط است. عامل در محیط قرار دارد و با آن تعامل دارد. در هر مرحله از تعامل بین عامل و محیط، عامل یک مشاهده جزئی از وضعیت محیط انجام می دهد و سپس در مورد اقدامی که باید انجام دهد تصمیم می گیرد. وقتی عامل بر روی محیط عمل می کند، محیط تغییر می کند، اما ممکن است محیط به تنهایی نیز تغییر کند. عامل همچنین یک سیگنال پاداش آز محیط دریافت می کند، عددی که به آن می گوید وضعیت فعلی محیط چقدر خوب یا بد است. هدف عامل به حداکثر رساندن پاداش انباشته خود است که بازگشت نام دارد. یادگیری تقویتی روشهایی هستند که عامل رفتارهای مناسب برای رسیدن به هدف خود را می آموزد. در شکل ۱ – ۱ تعامل بین محیط و عامل نشان داده شده است.

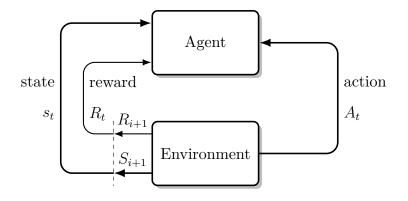
^{&#}x27;Reinforcement Learning (RL)

^YAgent

 $^{^{}r}$ Environment

^{*}Reward

 $^{^{\}vartriangle}\mathrm{Return}$

شكل ١ ـ ١: حلقه تعامل عامل و محيط

1_1_1 حالت و مشاهدات

حالت (s) توصیف کاملی از وضعیت محیط است. همه ی اطلاعات محیط در حالت وجود دارد. مشاهده (s) یک توصیف جزئی از حالت است که ممکن است شامل تمامی اطلاعات نباشد.

۱_۱_۲ فضای عمل

فضای عمل در یادگیری تقویتی، مجموعهای از تمام اقداماتی است که یک عامل میتواند در محیط خود انجام دهد. این فضا میتواند گسسته $^{\Lambda}$ یا پیوسته $^{\Phi}$ باشد. در این پژوهش فضای عمل پیوسته و در یک بازه مشخص است.

۱_۱_۳ سیاست

یک سیاست ۱۰ قاعدهای است که یک عامل برای تصمیم گیری در مورد اقدامات خود استفاده میکند. در این پژوهش سیاست قطعی ۱۱ است، که به صورت زیر نشان داده می شود:

$$a_t = \pi(s_t) \tag{1-1}$$

⁹State

 $^{^{\}mathsf{V}}$ Observation

 $^{^{\}Lambda}\mathrm{discrete}$

⁴continuous

^{\°}policy

^{\&#}x27;deterministic

در یادگیری تقویتی عمیق از سیاستهای پارامتری شده استفاده می شود. خروجی این سیاستها از توابعی هستند که به مجموعهای از پارامترها (مثلاً وزنها و بایاسهای یک شبکه عصبی) بستگی دارند که می توان آنها را برای تغییر رفتار از طریق برخی الگوریتمهای بهینه سازی تنظیم کرد. در این پژوهش پارامترهای سیاست را با θ نشان داده شده است و سپس نماد آن به عنوان یک زیروند روی سیاست مانند معادله (1-7) نشان داده شده است.

$$a_t = \pi_\theta(s_t) \tag{Y-1}$$

١_١_۴ مسير

یک مسیر۱۲ توالیای از حالتها و عملها در محیط است.

$$\tau = (s_0, a_0, s_1, a_1, \cdots) \tag{\Upsilon-1}$$

گذار حالت ۱۳ به اتفاقاتی که در محیط بین حالت در زمان s و حالت در زمان s+1 می افتد، گفته می شود. این گذارها توسط قوانین طبیعی محیط انجام می شوند و تنها به آخرین اقدام انجام شده توسط عامل (a_t) بستگی دارند. گذار حالت را می توان به صورت زیر تعریف کرد.

$$s_{t+1} = f(s_t, a_t) \tag{f-1}$$

۱ ـ ۱ ـ ۵ تابع پاداش و بازگشت

تابع پاداش^{۱۴} حالت فعلی محیط، آخرین عمل انجام شده و حالت بعدی محیط بستگی دارد. تابع پاداش را می توان به صورت زیر تعریف کرد.

$$r_t = R(s_t, a_t, s_{t+1}) \tag{2-1}$$

در این پژوهش پاداش تنها تابعی از جفت حالت عمل $(r_t = R(s_t, a_t))$ است. هدف عامل این است که مجموع پاداشهای به دست آمده در طول یک مسیر را به حداکثر برساند، اما این مفهوم می تواند چند معنی داشته باشد. در این پژوهش این موارد را با نماد $R(\tau)$ نشان داده شده است و به آن تابع بازگشت ۱۵ معنی داشته باشد.

[\]Trajectory

[&]quot;state transition

^{&#}x27;Freward function

۱۵Return

گفته می شود. یکی از انواع بازگشت، بازگشت بدون تنزیل با افق محدود ۱۶ است که مجموع پاداشهای به دست آمده در یک بازه زمانی ثابت از مسیر به صورت زیر است.

$$R(\tau) = \sum_{t=0}^{T} r_t \tag{9-1}$$

نوع دیگری از بازگشت، بازگشت تنزیل شده با افق نامحدود ۱۷ است که مجموع همه پاداش هایی است که تا به حال توسط عامل به دست آمده است، اما با در نظر گرفتن فاصله زمانی ای که تا دریافت آن پاداش وجود داشته، تنزیل ۱۸ شده است. این فرمول پاداش شامل یک فاکتور تنزیل ۱۹ با نماد γ است.

$$R(\tau) = \sum_{t=0}^{\infty} \gamma^t r_t \tag{V-1}$$

۱ ـ ۱ ـ ۶ ارزش در یادگیری تقویتی

در یادگیری تقویتی، دانستن ارزش^۲ یک حالت یا جفت حالت_عمل ضروری است. منظور از ارزش، بازگشت مورد انتظار^{۲۱} است، یعنی اگر از آن حالت یا جفت حالت_عمل شروع شود و سپس برای همیشه طبق یک سیاست خاص عمل شود، به طور میانگین چه مقدار پاداش دریافت خواهد کرد. توابع ارزش به شکلی در تقریبا تمام الگوریتمهای یادگیری تقویتی به کار میروند. در اینجا به چهار تابع مهم اشاره میکنیم.

s این تابع، بازگشت مورد انتظار را در صورتی که از حالت $(V^{\pi}(s))$: این تابع، بازگشت مورد انتظار را در صورتی که از حالت σ شروع شود و همیشه طبق سیاست σ عمل شود، خروجی می دهد.

$$V^{\pi}(s) = \underset{\tau \sim \pi}{\mathbb{E}} \left[R(\tau) | s_0 = s \right] \tag{A-1}$$

۱. تابع ارزش_عمل تحت سیاست $(Q^{\pi}(s,a))$: این تابع، بازگشت مورد انتظار را در صورتی که از حالت s شود، یک اقدام دلخواه a (که ممکن است از سیاست π نباشد) انجام شود و سپس برای همیشه طبق سیاست π عمل شود، خروجی می دهد.

$$Q^{\pi}(s,a) = \mathbb{E}_{\tau \sim \pi}[R(\tau)|s_0 = s, a_0 = a]$$
 (9-1)

¹⁹Finite-Horizon Undiscounted Return

^VInfinite-Horizon Discounted Return

^{\^}Discount

¹⁴Discount Factor

Y° Value

^{۲1}Expected Return

^{**}On-Policy Value Function

^YOn-Policy Action-Value Function

۳. تابع ارزش بهینه $(V^*(s))$: این تابع، بازگشت مورد انتظار را در صورتی که از حالت s شروع شود و همیشه طبق سیاست بهینه در محیط عمل شود، خروجی می دهد.

$$V^*(s) = \max_{\pi}(V^{\pi}(s)) \tag{1.9}$$

s تابع ارزش_عمل بهینه $(Q^*(s,a))^{4}$ این تابع، بازگشت مورد انتظار را در صورتی که از حالت $(Q^*(s,a))^{4}$ شروع شود، یک اقدام دلخواه a انجام شود و سپس برای همیشه طبق سیاست بهینه در محیط عمل شود، خروجی می دهد.

$$Q^*(s,a) = \max_{\pi} (Q^{\pi}(s,a))$$
 (11_1)

۱ _ ۲ عامل گرادیان سیاست عمیق قطعی

گرادیان سیاست عمیق قطعی ۲۶ الگوریتمی است که همزمان یک تابع Q و یک سیاست را یاد میگیرد. این الگوریتم الگوریتم برای یادگیری تابع Q از داده های غیرسیاست محور ۲۷ و معادله بلمن استفاده میکند. این الگوریتم برای یادگیری سیاست نیز از تابع Q استفاده میکند.

این رویکرد وابستگی نزدیکی به یادگیری Q دارد. اگر تابع ارزش_عمل بهینه مشخص باشد، در هر حالت داده شده عمل بهینه را میتوان با حل کردن معادله (۱-۱۲) به دست آورد.

$$a^*(s) = \arg\max_{a} Q^*(s, a) \tag{17-1}$$

الگوریتم DDPG ترکیبی از یادگیری تقریبی برای $Q^*(s,a)$ و یادگیری تقریبی برای $a^*(s)$ است و به نحوی طراحی شده است که برای محیطهایی با فضاهای عمل پیوسته مناسب باشد. روش محاسبه $a^*(s)$ در این الگوریتم آن را برای فضای پیوسته مناسب می کند. از آنجا که فضای عمل پیوسته است، فرض می شود که تابع $Q^*(s,a)$ نسبت به آرگومان عمل مشتق پذیر است. مشتق پذیری این امکان را می دهد که یک روش یادگیری مبتنی بر گرادیان برای سیاست u(s) استفاده شود. سپس، به جای اجرای یک بهینه سازی زمان بر در هر بار محاسبه u(s) ستم می توان آن را با رابطه u(s) را با رابطه تقریب زد.

^{**}Optimal Value Function

^{۲۵}Optimal Action-Value Function

⁷⁹Deep Deterministic Policy Gradient (DDPG)

YVOff-Policy

۱_۲_۱ یادگیری Q در DDPG

معادله بلمن که تابع ارزش عمل بهینه $(Q^*(s,a))$ را توصیف میکند، در پایین آورده شدهاست.

$$Q^*(s,a) = \mathop{\mathbf{E}}_{s' \sim P} \left[r(s,a) + \gamma \max_{a'} Q^*(s',a') \right] \tag{17-1}$$

جمله $P(\cdot|s,a)$ به این معنی است که وضعیت بعدی s' توسط محیط از توزیع احتمال $P(\cdot|s,a)$ نمونه گرفته می شود. معادله بلمن نقطه شروع برای یادگیری $Q^*(s,a)$ با یک مقداردهی تقریبی است. پارامترهای یک شبکه عصبی $Q_{\phi}(s,a)$ با علامت ϕ نشان داده شده است. یک مجموعه D از تغییر از یک حالت به حالت دیگر $Q_{\phi}(s,a)$ (که D نشان می دهد که آیا وضعیت S' پایانی است یا خیر) جمع آوری شده است. یک تابع خطای میانگین مربعات بلمن (MSBE) استفاده شده است که معیاری برای نزدیکی Q_{ϕ} برای برآورده کردن معادله بلمن است.

$$L(\phi, \mathcal{D}) = \mathop{\mathbf{E}}_{(s, a, r, s', d) \sim \mathcal{D}} \left[\left(Q_{\phi}(s, a) - \left(r + \gamma (1 - d) \max_{a'} Q_{\phi}(s', a') \right) \right)^{2} \right]$$
 (14-1)

در الگوریتم DDPG دو ترفند برای عمکرد بهتر استفاده شدهاست که در ادامه به بررسی آن پرداخته شدهاست.

• بافرهای بازی

الگوریتمهای یادگیری تقویتی جهت آموزش یک شبکه عصبی عمیق برای تقریب $Q^*(s,a)$ از بافرهای بازی 7A تجربه شده استفاده می کنند. این مجموعه \mathcal{D} شامل تجربیات قبلی است. برای داشتن رفتار پایدار در الگوریتم، بافر بازی باید به اندازه کافی بزرگ باشد تا شامل یک دامنه گسترده از تجربیات شود. انتخاب داده های بافر به دقت انجام شده است چرا که اگر فقط از داده های بسیار جدید استفاده شود، بیش برازش 7A رخ می دهید و اگر از تجربه بیش از حد استفاده شود، ممکن است فرآیند یادگیری کند شود.

• شبكههای هدف

الگوریتمهای یادگیری Q از شبکههای هدف استفاده میکنند. اصطلاح زیر به عنوان هدف شناخته می شود.

$$r + \gamma(1 - d) \max_{a'} Q_{\phi}(s', a') \tag{10-1}$$

[₹]^ΛReplay Buffers

^{۲4}Overfit

در هنگام کمینه کردن تابع خطای میانگین مربعات بلمن، سعی شده است تا تابع $\mathbb Q$ شبیه تر به این هدف یعنی رابطه (1-1) شود. اما مشکل این است که هدف بستگی به پارامترهای در حال آموزش ϕ دارد. این باعث ایجاد ناپایداری در کمینه کردن تابع خطای میانگین مربعات بلمن می شود. راه حل آن استفاده از یک مجموعه پارامترهایی که با تأخیر زمانی به ϕ نزدیک می شوند. به عبارت دیگر، یک شبکه دوم ایجاد می شود که به آن شبکه هدف گفته می شود. شبکه هدف دنباله ی شبکه اول را دنبال می کند. پارامترهای شبکه هدف با نشان واده می شوند. در الگوریتم ϕ شبکه هدف در هر به روزرسانی شبکه اصلی، با میانگین گیری پولیاک ۲۰ به روزرسانی می شود.

$$\phi_{\text{targ}} \leftarrow \rho \phi_{\text{targ}} + (1 - \rho)\phi \tag{19-1}$$

در رابطه بالا ϕ یک فراپارامتر $^{"}$ است که بین صفر و یک انتخاب می شود. در این پژوهش این مقدار نزدیک به یک در نظرگرفته شده است.

الگوریتم DDPG نیاز به یک شبکه سیاست هدف $(\mu_{\theta_{targ}})$ برای محاسبه عملهایی که به طور تقریبی بیشینه Q نیاز به یک شبکه برای رسیدن به این شبکه سیاست هدف از همان روشی که تابع $Q_{\phi_{targ}}$ به دست می آید یعنی با میانگین گیری پولیاک از پارامترهای سیاست در طول زمان آموزش استفاده می شود.

با درنظرگرفتن موارد اشارهشده، یادگیری Q در DDPG با کمینه کردن تابع خطای میانگین مربعات بلمن (MSBE) یعنی معادله (۱-۱۷) با استفاده از کاهش گرادیان تصادفی 77 انجام می شود.

$$L(\phi, \mathcal{D}) = \mathop{\mathbf{E}}_{(s, a, r, s', d) \sim \mathcal{D}} \left[\left(Q_{\phi}(s, a) - \left(r + \gamma (1 - d) Q_{\phi_{\text{targ}}}(s', \mu_{\theta_{\text{targ}}}(s')) \right) \right)^{2} \right]$$
 (1V-1)

۲-۲-۱ سیاست در DDPG

 $Q_{\phi}(s,a)$ یادگرفته می شود تا عملی را انجام می دهد که بیشینه $\mu_{\theta}(s)$ یادگرفته می شود تا عملی را انجام می دهد که بیشینه رخ دهد. از آنجا که فضای عمل پیوسته است و فرض شده است که تابع Q نسبت به عمل مشتق پذیر است، معادله زیر با استفاده از صعود گرادیان q (تنها نسبت به پارامترهای سیاست) حل می شود.

$$\max_{\theta} \mathop{\mathbb{E}}_{s \sim \mathcal{D}} \left[Q_{\phi}(s, \mu_{\theta}(s)) \right] \tag{1A-1}$$

[♥] Polyak Averaging

[&]quot;\Hyperparameter

[&]quot;Stochastic Gradient Descent

^{γγ}Gradient Ascent

۱_۲_۱ اکتشاف و بهرهبرداری در DDPG

برای بهبود اکتشاف 77 در سیاستهای DDPG، در زمان آموزش نویز به عملها اضافه می شود. نویسندگان مقاله اصلی DDPG توصیه کرده اند که نویز 70 با زمان بندی همار تباطی 77 اضافه شود. در زمان سنجش بهره برداری 77 سیاست از آنچه یادگرفته است، نویز به عملها اضافه نمی شود.

٢_٢_١ شبه كد

در این بخش الگوریتم DDPG پیادهسازی شده آورده شده است. در این پژوهش الگوریتم ۱ در محیط پایتون با استفاده از کتابخانه TensorFlow پیادهسازی شدهاست.

 $^{^{}rs}$ Exploration

۳۵Ornstein-Uhlenbeck

^{γ9}Time-Correlated

 $^{^{}rv}$ Exploitation

 (\mathcal{D}) ورودی: پارامترهای اولیه سیاست (θ) ، پارامترهای تابع (ϕ) ، بافر بازی خالی

 $\phi_{\rm targ} \leftarrow \phi$ ، $\theta_{\rm targ} \leftarrow \theta$ دهید قرار دهید و پارامترهای اسلی قرار دهید و پارامترهای پارامترهای

تا وقتی همگرایی رخ دهد:

وضعیت $a=\mathrm{clip}(\mu_{\theta}(s)+\epsilon,a_{\mathrm{Low}},a_{\mathrm{High}})$ وضعیت $a=\mathrm{clip}(\mu_{\theta}(s)+\epsilon,a_{\mathrm{Low}},a_{\mathrm{High}})$ که $a=\mathrm{clip}(\mu_{\theta}(s)+\epsilon,a_{\mathrm{Low}},a_{\mathrm{High}})$ که $a=\mathrm{clip}(\mu_{\theta}(s)+\epsilon,a_{\mathrm{Low}},a_{\mathrm{High}})$ که $a=\mathrm{clip}(\mu_{\theta}(s)+\epsilon,a_{\mathrm{Low}},a_{\mathrm{High}})$ که $a=\mathrm{clip}(\mu_{\theta}(s)+\epsilon,a_{\mathrm{Low}},a_{\mathrm{High}})$ که $a=\mathrm{clip}(\mu_{\theta}(s)+\epsilon,a_{\mathrm{Low}},a_{\mathrm{High}})$

عمل a را در محیط اجرا کنید.

وضعیت بعدی s'، پاداش r و سیگنال پایان d را مشاهده کنید تا نشان دهد آیا s' پایانی است یا خیر.

اگر s' پایانی است، وضعیت محیط را بازنشانی کنید.

اگر زمان بهروزرسانی فرا رسیده است:

به ازای هر تعداد بهروزرسانی:

 \mathcal{D} از $B=\{(s,a,r,s',d)\}$ ، از $B=\{(s,a,r,s',d)\}$ ، از $B=\{(s,a,r,s',d)\}$ ، از $B=\{(s,a,r,s',d)\}$ نمونهگیری شود.

اهداف را محاسبه کنید:

$$y(r, s', d) = r + \gamma (1 - d) Q_{\phi_{\text{targ}}}(s', \mu_{\theta_{\text{targ}}}(s'))$$

تابع Q را با یک مرحله از نزول گرادیان با استفاده از رابطه زیر بهروزرسانی کنید:

$$\nabla_{\phi} \frac{1}{|B|} \sum_{(s,a,r,s',d) \in B} (Q_{\phi}(s,a) - y(r,s',d))^2$$

سیاست را با یک مرحله از صعود گرادیان با استفاده از رابطه زیر بهروزرسانی کنید:

$$\nabla_{\theta} \frac{1}{|B|} \sum_{s \in B} Q_{\phi}(s, \mu_{\theta}(s))$$

شبکههای هدف را با استفاده از معادلات زیر بهروزرسانی کنید:

$$\phi_{\text{targ}} \leftarrow \rho \phi_{\text{targ}} + (1 - \rho) \phi$$

$$\theta_{\text{targ}} \leftarrow \rho \theta_{\text{targ}} + (1 - \rho)\theta$$

۱ _ ۳ عامل گرادیان سیاست عمیق قطعی تاخیری دوگانه

۱_۴ بهینهسازی سیاست مجاور

مراجع

Abstract

In this study, a quadcopter stand with three degrees of freedom was controlled using game theory-based control. The first player tracks a desired input, and the second player creates a disturbance in the tracking of the first player to cause an error in the tracking. The move is chosen using the Nash equilibrium, which presupposes that the other player made the worst move. In addition to being resistant to input interruptions, this method may also be resilient to modeling system uncertainty. This method evaluated the performance through simulation in the Simulink environment and implementation on a three-degree-of-freedom stand.

Keywords: Quadcopter, Differential Game, Game Theory, Nash Equilibrium, Three Degree of Freedom Stand, Model Base Design, Linear Quadratic Regulator

Sharif University of Technology Department of Aerospace Engineering

Bachelor Thesis

Robust Reinforcement Learning Differential Game Guidance in Low-Thrust, Multi-Body Dynamical Environments

By:

Ali BaniAsad

Supervisor:

Dr.Hadi Nobahari

July 2022